

**Govor zamjenika predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
Ilije Filipovića na Vanrednoj sjednici Asocijacije evropskih senata u okviru sesije
"Uloga gornjih domova parlamenata u razvijanju kulturalnog i međucivilizacijskog
dijaloga"**

Sankt Peterburg, 14. novembar 2008.

"Gospodine predsjedniče,

Dame i gospodo,

Poštovane kolege,

Iznimna je čast što vam se mogu obratiti na ovom posebnom zasjedanju naše Asocijacije.

Dopustite mi, gospodine predsjedniče, da Vam, u ime Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i osobno, uputim iskrene čestitke u povodu obilježavanja petnaeste obljetnice Vijeća Federacije Federalne skupštine Ruske Federacije i zahvalim Vam na pozivu za sudjelovanje na današnjem zasjedanju.

Raduje me što ste za jednu od tema predložili "Ulogu gornjih domova u razvijanju dijaloga između kultura i civilizacija". U današnjem globaliziranom svijetu, koji je povezan više nego ikada, dijalog između kultura i civilizacija pridonosi međusobnom upoznavanju, toleranciji i miru.

Prema definiciji, dijalog između kultura i civilizacija globalan je i uključuje sve civilizacije, sve kulture i sve ljude. Vjerujem da je za dijalog jednako potreban i dobrodošao svaki doprinos. Svaka kulturna tradicija ima neprocjenjivu vrijednost i sastavnim je dijelom općega dobra i kulturnoga naslijeđa. Važno je da o ovoj temi, u dijalogu, sudjeluju svi - vlade i parlamenti, građansko društvo i mladi, mediji, znanstvenici i umjetnici.

Globalistički pokret se širi, odnosi između država jačaju. Međucivilizacijski dijalog nema alternativu, kako u našim parlamentima tako i u svim drugim demokratskim institucijama.

Gornji domovi parlamenata neposredno sudjeluju u tom procesu ostvarivanjem međusobnih kontakata i susreta, razmjenjujući iskustva, ali i usvajanjem zakona koji sprječavaju bilo koju vrstu diskriminacije i posebno štite kulturnu baštinu naroda i nacionalnih manjina.

Od prevelikog je značenja u parlamentima naših država, a osobito u gornjim domovima, graditi takove odnose iz kojih će proizići naš optimističan pogled na vlastitu budućnost i boljitak svih u našem okruženju. Način je to strpljivoga stvaranja nužnih preduvjeta za prevladavanje konflikata, kojih, nažalost, u svijetu ima sve više, a sve s ciljem otvaranja puta iskrenom i uspješnom dijalogu, koji će nas, s poštovanjem kulturnih, vjerskih, tradicijskih i drugih razlika, uvesti u najpoželjniji civilizacijski odnos sveopćeg mira i dubokog poštovanja među ljudima.

Dijalog između civilizacija može nam ponekad izgledati kao ideal, ali sam uvjeren da je to plemenit i realan put koji nam pruža niz mogućnosti za međusobno upoznavanje i njegovanje tolerancije. Uvjeren sam u snagu ljudskoga duha koji prevladava barijere i raznolikost doživljava kao bogatstvo, a ne kao prijetnju.

Također, smatram našom dužnošću razvijati dijalog između kultura i civilizacija radi budućih naraštaja. U skladu s Globalnom agendom za dijalog između civilizacija iz 2001. godine, dužni smo, upravo zarad budućih naraštaja, stalno poboljšavati uzajamno razumijevanje i poštovanje, koje će nas međusobno obogatiti.

Trebamo iskoristiti suvremena tehnološka postignuća, brojna postignuća u informatici i komunikacijama koja su nam na raspolaganju, za provođenje raznovrsnih programa razmjene među mladima, a isto tako i među drugim članovima naših društava.

Posebice bih želio istaknuti značaj i bogatstvo svih oblika stvaralaštva u kulturi i poželjeti na tom planu češće susrete kulturnih poslenika i skupina iz cijele Europe.

Parlamenti mogu mnogo učiniti poticanjem vlada da podrže različite oblike razmjene u području kulture i sporta, da podrže razvoj povijesnog i kulturnog turizma, da u obrazovne programe uključe tečajeve o međukulturnom dijalogu, da svima omoguće jednak pristup informacijama, znanju i obrazovanju i da potiču građane na učenje stranih jezika.

Sa zadovoljstvom mogu reći da se i Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine sve više uključuje u ovaj proces, posebice osnivanjem i aktivnostima

parlamentarnih skupina prijateljstva, a također i usvajanjem zakona i izravnom potporom zaštiti i promoviranju prava manjinskih zajednica u našoj zemlji. Dom naroda – gornji dom našega Parlamenta - u tome ima aktivnu ulogu, nastojao je i nastoji osigurati usvajanje što je moguće kvalitetnijih zakona. Veoma smo zainteresirani za razmjenu iskustava s parlamentima drugih zemalja.

Smatram nužnim uvijek i iznova međusobno se podsjećati na postojeće vrijednosti koje su zajedničke svim kulturama. Jedna od njih je solidarnost, u što smo se uvjerali kada su određeni dijelovi našeg planeta, nažalost, bili pogođeni prirodnim katastrofama.

Naša globalna međuzavisnost i izloženost zajedničkim izazovima, kao što su klimatske promjene, da navedem samo jedan, uče nas da vidimo zajedničku sudbinu cijeloga čovječanstva. Dijalog između kultura i civilizacija mora biti sastavni dio našeg svakodnevnog života, a u mojoj zemlji, Bosni i Hercegovini, i u Jugoistočnoj Europi – čak i više nego u drugim dijelovima Europe. Sve zemlje jugoistočne Europe uključene su u europske procese i posvećene su jačanju mira, stabilnosti, demokracije i poštovanja ljudskih prava kroz stalni dijalog.

Više nego ikada prije, potreban nam je otvoren i iskren dijalog. Stalna razmjena mišljenja i dijalog na svim razinama omogućit će nam bolje korištenje svih potencijala koji dolaze iz različitih kultura i religija. Moramo stvoriti preduvjete za daljnji razvoj i stabilizaciju političkih i gospodarskih prilika u svim tranzicijskim zemljama.

Onoliko koliko budemo spremni prihvaćati drugo i različito, toliko ćemo brzo i kvalitetno moći graditi mir i svjetliju budućnost nama i naraštajima koji dolaze.

Uvjeren sam da će intenzivan dijalog između kultura i civilizacija značajno pridonijeti boljem razumijevanju različitih nacionalnih i kulturnih grupa u našim zemljama i cijeloj Europi. To može trasirati još bolje odnose između naših zemalja i, dakako, čvršću i sadržajnije međuparlamentarnu suradnju, posebice gornjih domova državnih parlamenata." (kraj)